

Lieta C-283/20

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums, kas sagatavots saskaņā ar Tiesas reglamenta 98. panta 1. punktu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 25. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Tribunal du travail francophone de Bruxelles (Beļģija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 1. oktobris

Prasītāji:

CO

ME

GC

un 42 citi

Atbildētāji:

MJ

Eiropas Komisija

Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD)

Eiropas Savienības Padome

Eulex Kosovo

I. Strīdus priekšmets un atbilstošie fakti

- 1 Misija *EULEX KOSOVO* tika izveidota ar Padomes Vienoto rīcību 2008/124 (2008. gada 4. februāris) par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā, *EULEX KOSOVO* (OV 2008, L 42, 92. lpp.) (turpmāk tekstā – “2008. gada

Vienotā rīcība”). Sākotnēji izveidota uz 28 mēnešu ilgu laikposmu, šī misija ir tikusi vairākas reizes pagarināta.

- 2 Iesākumā misijai *EULEX KOSOVO* nebija juridiskās personas statusa un tā rīkojās iesaistoties misijas vadītājam, kurš tostarp bija atbildīgs par misiju uz vietas, deva saistošas instrukcijas visam personālam un bija atbildīgs par budžeta izpildi atbilstoši līguma nosacījumiem, kas bija parakstīts ar Komisiju; turklāt viņam bija noteikts pienākums slēgt līgumus ar vietējā un starptautiskā civilā personāla locekļiem.
- 3 Juridiskās personas statuss un tiesības vērsties tiesā misijai *EULEX KOSOVO* tika piešķirtas ar Padomes Lēmumu 2014/349/KĀDP (2014. gada 12. jūnijs), ar ko groza Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā, *EULEX KOSOVO* (OV 2014, L 174, 42. lpp.) (turpmāk tekstā – “Lēmums 2014/349”).
- 4 MJ veica misijas vadītāja funkcijas no 2013. gada 1. februāra līdz 2014. gada 14. oktobrim atbilstoši līgumos precizētajiem nosacījumiem, ko viņš bija noslēdzis ar Komisiju 2013. gada 1. februārī un 7. jūnijā.
- 5 Prasītāji bija un daži no tiem joprojām ir nodarbināti Kosovā misijas *EULEX KOSOVO* dienestā kā starptautiskais civilais personāls atbilstoši darba līgumiem uz noteiktu laiku, kas ir noslēgti uz vienu vai vairākiem mēnešiem (ilgākais uz gadu), kuri tiek secīgi pārslēgti.
- 6 Līgumus, kuri tika noslēgti un pārslēgti, pirms misija *EULEX KOSOVO* ieguva juridiskās personas statusu, sastādīja un parakstīja misijas vadītājs savā vārdā. Turpretī līgumus, kuri tika sastādīti un parakstīti no 2014. gada 12. jūnija līdz 2014. gada 14. oktobrim, kas bija laikposms, kurā misijai bija juridiskās personas statuss, MJ, kas tolaik bija misijas vadītājs, rīkojās kā misijas “pārstāvis”, viņa pilnvarām bija vienīgi reprezentatīvs raksturs, un viņš pat rīkojās kā šīs misijas struktūrvienība.
- 7 Dažādu dienesta funkciju pārklassificēšanas dēļ 2012. gadā, kā to apgalvo prasītāji, tika grozīts viņu pienākumu apraksts un tika būtiski samazināts viņu atalgojums. Tai sekoja trīs līgumu nepārslēgšanas “viļņi” 2013. gada pavasarī un vasarā, 2014. gada rudenī un 2016. gada rudenī.
- 8 Prasītāji apstrīd viņu dienesta funkciju pārklassificēšanu (un darba nosacījumu izmaiņas, kas no tās izrietot) un/vai viņu līgumu nepārslēgšanu, kā arī “statusu”, kas tiem tika vai tiek piemērots, tostarp saistībā ar sociālo nodrošinājumu.
- 9 Dienesta funkciju pārklassificēšana un pirmais līgumu nepārslēgšanas vilnis notika, kad misijai *EULEX KOSOVO* vēl nebija juridiskās personas statusa un tas notika, misijas vadītājam rīkojoties sava paša vārdā.
- 10 Sākotnēji prasītāji vērsās vienīgi pret pirmajiem četriem atbildētājiem:

- MJ, kā misijas *EULEX KOSOVO*, “kam nav juridiskas personas statusa”, vadītāju un personu, kas savā vārdā parakstīja prasītāju līgumus;
  - Komisiju, kā deleģētāju iestādi, hierarhiski atbildīgo pār misijas vadītāju un misijas budžeta izpildi;
  - Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) vispārēji kā atbildīgo par civilo operāciju komandēšanu un konkrēti kā atbildīgo par lēmumiem, kas ir pieņemti saskaņā ar 2008. gada Vienoto rīcību;
  - Padomi, kā iestādi, kas iecēla MJ par misijas vadītāju, kas nes atbildību par šīs personas veiktajām darbībām.
- 11 Šie četri atbildētāji apstrīdēja tiesas pilnvaras un tās kompetenču apmēru, lai izskatītu pret viņiem attiecīgi vērstās prasības. MJ turklāt izvirzīja iebildi par nepieņemamību attiecībā uz prasībām, kas bija iesniegtas pret viņu, un apgalvoja, ka laikā, kad *EULEX KOSOVO* misijai nebija juridiskās personas statusa, viņš varēja parakstīt prasītāju darba līgumus labākajā gadījumā kā Eiropas Savienības pilnvarotais un ka šādā statusā pret viņu personīgi nekādā veidā nevar celt prasību; tostarp viņš atsaucās uz *Cour du travail de Bruxelles* [Briseles Darba un sociālo lietu apelācijas tiesas] 4. palātas 2017. gada 12. decembra spriedumu lietā starp bijušo *EULEX KOSOVO* misijas darbinieku un iepriekšējo misijas vadītāju un pašu misiju, lai gan tai vēl nebija juridiskās personas statusa.
- 12 Eiropas Savienības iestādes iebilda, ka misijas *EULEX KOSOVO* vadītāji jebkad būtu bijuši Eiropas Savienības pilnvarotie, jo pirms misijai tika piešķirts juridiskas personas statuss, tiem bija tiešā veidā atļauts rīkoties pašiem savā vārdā. Šīs iestādes turklāt apgalvoja, ka sākotnēji misijas vadītāji rīkojās atbilstoši uzticētajām pilnvarām, proti, kā misijas *EULEX KOSOVO* pilnvarotie neraugoties uz faktu, ka tām (vēl) nebija juridiskās personas statusa, tādā pat veidā, kā to dara *de facto* biedrības pilnvarotais vai arodbiedrību organizācijas pārstāvji.
- 13 MJ un Eiropas Savienības iestādes turklāt ir izvirzījušas iebildes par pret viņiem celto prasību nepieņemamību apgalvojot, ka no tā laika, kopš misijai *EULEX KOSOVO* ir juridiskās personas statuss un tiesības vērsties tiesā, vienīgi tai ir jāatbild par jebkuru sūdzību un saistībām, kas izriet no tās mandāta izpildes, tas attiecas vienādi uz notikumiem turpmāk un agrāk atbilstoši jaunajam 16. panta 5. punktam, kas 2008. gada Vienotajā rīcībā tika pievienots ar Lēmumu 2014/349. Pēc šīs pēdējās iebildes, prasītāji veica procesuālās darbības, lai misija *EULEX KOSOVO* obligāti iestātos lietā.
- 14 Ar 2018. gada 1. jūnija spriedumā, ar kuru iesniedzējtiesa konstatēja misijas vadītā un Eiropas Savienības iestāžu atbildības neesamību attiecībā uz laikposmu sākot no 2014. gada 12. jūnija, iesniedzējtiesa noteica tiesas debašu atsākšanu, lai lietas dalībnieki analizētu to, vai misijas vadītājam bija “pilnvaras” attiecībā uz laikposmu līdz 2014. gada 12. jūnijam.

II. Lietā piemērojamās tiesību normas

- 15 Šajā lietā ir piemērojamas vienīgi Eiropas Savienības tiesību normas, tās tostarp ir šādas.

2008. gada Vienotā rīcība (pirms tās 2014. gada 12. jūnija grozījumiem)

8. pants

“1. Misijas vadītājs operācijas vietā uzņemas atbildību un īsteno *EULEX KOSOVO* vadību un kontroli.

[..]

3. Misijas vadītājs izdod norādījumus visam *EULEX KOSOVO* personālam, tostarp arī šajā gadījumā atbalsta elementam Briselē, lai operācijas vietā efektīvi īstenotu *EULEX KOSOVO*, uzņemoties koordinācijas un ikdienas vadību, kā arī saskaņā ar civilās operācijas komandiera norādījumiem.

[..]

5. Misijas vadītājs ir atbildīgs par *EULEX KOSOVO* budžeta izpildi. Par to misijas vadītājs noslēdz līgumu ar Komisiju”.

9. panta 3. punkts

“*EULEX KOSOVO* vajadzības gadījumā var pieņemt darbā starptautisku personālu un vietēju personālu uz līguma pamata.”

10. panta 3. punkts

“Starptautiskā un vietējā civilā personāla nodarbinātības nosacījumus un to tiesības un pienākumus nosaka līgumos, ko noslēdz misijas vadītājs un personāla locekļi.”

Komisijas 2009. gada 30. novembra paziņojums par Komisijas īpašajiem padomdevējiem, kas ir pilnvaroti KĀDP operatīvo darbību īstenošanai, kā arī par starptautisko personālu, ko pieņem darbā uz līguma pamata

- 16 Šajā paziņojumā ir precizēts, ka “līgumā tiek paredzēts, ka īpašie KĀDP padomdevēji slēdz darba līgumus savā vārdā, atbilstoši spēkā esošajām tiesību normām, kas ir piemērojamas darbiniekiem, kurus pieņem darbā īpašie KĀDP padomdevēji”, kā arī to, ka “īpašais KĀDP padomdevējs slēdz savā vārdā darba līgumu, lai pieņemtu darbā personu starptautiskā darbinieka statusā”, un ka “darba līgumu, lai pieņemtu darbā personu kā īpašā KĀDP padomdevēja starptautisko darbinieku paraksta īpašais KĀDP padomdevējs”;

III. Judikatūra, kas var būt noderīga

- 17 Iesniedzējtiesa atsauca uz diviem *Cour du travail de Bruxelles* [Briseles Darba un sociālo lietu apelācijas tiesas] spriedumiem:
- 2017. gada 12. decembra spriedums, ar kuru Darba un sociālo lietu apelācijas tiesa nolēma, ka starptautiskā personāla, kas ir nodarbināts misijas *EULEX KOSOVO* dienestā darba devējs, pirms tā iegūst juridiskas personas statusu, ir nevis misijas vadītājs, bet Eiropas Savienība, savukārt misijas vadītājs ir vienīgi tās pilnvarotais;
  - 2019. gada 8. janvāra spriedums, ar kuru šīs pašas tiesas tā pati palāta citā sastāvā nolēma identiski attiecībā uz citu “KĀDP” misiju precizējot, ka darba devējs bija “Eiropas Savienība, ko pārstāv Komisija”.

IV. Iesniedzējtiesas novērtējums un tiesas debašu atsākšana

- 18 Attiecībā uz līgumiem, kas tika noslēgti starp MJ un Komisiju 2013. gada 1. februārī un 2013. gada 7. jūnijā, iesniedzējtiesa norāda uz šādiem apstākļiem:
- MJ savā vārdā parakstīja līgumus, ko viņš noslēdza ar Komisiju 2013. gada 1. februārī un 2013. gada 7. jūnijā un atbilstoši šiem līgumiem viņam faktiski tika piešķirts noteikta apjoma budžets misijas vajadzībām tostarp, lai segtu atalgojumu personālam (2013. gada 7. jūnija līguma 4. punkts), par šo budžetu turklāt viņš uzņēmās pilnu atbildību tiktāl, ka viņš uzņēmās atmaksāt jebkuru summu, kas tam tiktu izmaksāta nepamatoti, vai ko viņš būtu nepareizi izmantojis (šī paša līguma 9. punkts) un veica sev speciālu apdrošināšanu par finansiālo atbildību šajā ziņā, kā arī attiecībā uz visiem zaudējumiem, kurus viņš nodarītu Komisijai vai jebkurai trešajai personai ar savu rīcību (*by himself*), izpildot savu misiju, ieskaitot puses, ar ko viņam būtu jānoslēdz līgumi saistībā ar misiju (šī paša līguma 12.3. punkts);
  - 2013. gada 7. jūnijā noslēgtā līguma 11.1. punktā turklāt ir precizēts, ka īpašais padomdevējs slēdz darba līgumus ar personālu savā vārdā.
- 19 Iesniedzējtiesa turklāt norāda, ka darba līgumos, kas tika noslēgti ar MJ pirms 2014. gada jūnija, viņš tiek minēts ne tikai kā persona, kas rīkojas savā vārdā, bet arī kā “darba devējs” un tajos ir tieša atsauce uz 2013. gada 7. jūnija līguma 11.1. punktu, kurā precizēts, ka šis punkts ļauj MJ “kā īpašajam padomdevējam noslēgt darba līgumus savā vārdā” (līgumu ievaddaļas II punkts).
- 20 Attiecībā uz laikposmu pirms 2014. gada 12. jūnija iesniedzējtiesa uzskatīja, ņemot vērā piemērojamās tiesību normas un līgumus, ka pieteicēji ir pamatoti vērsušies tieši pret MJ un ka šajā prasībā ir jāturpina tiesvedība, neraugoties uz *Cour du travail de Bruxelles* [Briseles Darba un sociālo lietu apelācijas tiesa] 2017. gada 12. decembra spriedumu.

- 21 Iesniedzējtiesas ieskatā nevar apgalvot, vēl jo vairāk nesniedzot sīkākus precizējumus, nenorādot ierobežojumus un papildu analīzi, ka misijas *EULEX KOSOVO* vadītājs bija vienīgi “Eiropas Savienības pilnvarotais šīs misijas izpildei”, jo misijai *EULEX KOSOVO* tolaik nebija juridiskās personas statusa, turklāt nevarēja nolemt, ka pret vadītāju celta prasība būtu nepieņemama vienīgi tādēļ, ka “atbilstoši tiesību normām prasību nevar vērst pret pilnvaroto, bet vienīgi pret pilnvardevēju”, jo tostarp pastāv vairāki gadījumi, kuros “pilnvarotais” ir personīgi atbildīgs par savām veiktajām darbībām, kuras tiek veiktas par labu viņa “pilnvardevējam” un/vai uz šāda pilnvarotā atbildību var atsaukties tiesvedībā pilnvardevēja vietā, kaut vai *qualitate qua* [savu funkciju izpildes] dēļ. Tas tā tostarp ir:
- tā sauktās “nepilnīgās” pārstāvības vai mandāta “bez pārstāvniecības” gadījumā, jeb citiem vārdiem tieši tad, ja pilnvarotais personīgi rīkojas pilnvardevēja vārdā. Šādā gadījumā līgumtiesiskās attiecības principā tiek nodibinātas personīgi starp pilnvaroto un otru līgumslēdzēju, nepastāvot tiešai saiknei ne starp pilnvardevēju un šo līgumslēdzēju, ne arī otrādi – starp līgumslēdzēju un pilnvardevēju,
  - vai arī *ad agendum* pilnvaras [pilnvara, kas tiesā ļauj pārstāvēt citu personu] gadījumā (kas ir nošķirama no *ad litem* pilnvaras [pilnvara, kas ļauj pilnvarotajam, parasti advokātam, pilnvarotāja vārdā iesniegt tiesvedības norisei nepieciešamos procesuālos dokumentus], ko tostarp izmanto, lai pārstāvētu personu apvienību, kas nav juridiska persona) atbilstoši kurai pilnvarotais formāli var būt lietas dalībnieks tiesvedībā savā vārdā, tomēr rīkojoties pilnvardevēja labā, šādā tiesvedībā tikai norādot savu statusu.
- 22 Iesniedzējtiesa uzskatīja, ka bija nepieciešams, lai lietas dalībnieki dziļāk analizētu to, vai pastāvēja “pilnvara”, kas būtu bijusi uzticēta MJ kā misijas vadītājam un attiecīgā gadījumā, kāda konkrēta veida bija šī pilnvara un sekas, kas varētu izrietēt no tās īstenošanas, pirms galīgās izlemšanas par to, vai MJ var vai viņu ir jāpatur par lietas dalībnieku, vai arī pret viņu celtā prasība ir jānoraida, jo attiecīgajā laikposmā viņš faktiski rīkojās vienīgi Eiropas Savienības vārdā un labā (iesaistoties vienai vai otrai no Eiropas Savienības iestādēm, kuras arī ir lietas dalībnieces šajā lietā), īstenojot pilnvaras, kas bija tīri reprezentatīva rakstura. Līdz ar to iesniedzējtiesa noteica, ka ir jāatsāk tiesu debates.

V. Lietas dalībnieku nostāja

- 23 Prasītāji lūdz atzīt viņu celtās prasības pret Eiropas Savienības iestādēm par pieņemamām, jo tās attiecas uz jebkuru aktu, faktisko rīcību vai bezdarbību, ko esot veicis misijas vadītājs. Pakārtoti, tie lūdz apturēt tiesvedību līdz sprieduma pasludināšanai lietā T-602/15 RENV un, vēl pakārtotāk, tās lūdz atzīt par pieņemamām viņu celtās prasības, ciktāl tās ir izvirzītas pret MJ.
- 24 MJ lūdz atzīt pret viņu celtās prasības kā nepieņemamas. Viņš uzskata, ka misija *Eulex Kosovo* ir prasītāju darba devējs attiecībā uz visiem līgumiem šajā lietā.

- 25 Eiropas Savienības iestādes uzskata, ka tām nav darba devēja statusa attiecībā uz prasītājiem un lūdz, lai pret tām celtās prasības, ciktāl tās attiecas uz prasības pamatu, ka pastāv darba līgumu saikne ar šīm iestādēm, tiktu atzītas par nepieņemamām vai vismaz nepamatotām.
- 26 2019. gada 4. jūnija tiesas sēdē lietas dalībnieki nonāca pie vienprātības attiecībā uz faktu, ka jautājums par misijas vadītāja pilnvaras pastāvēšanu un par šādas pilnvaras veidu un radītajām sekām ir jāuzdod kā prejudiciālais jautājums Eiropas Savienības Tiesai, jo, lai uz to atbildētu, ir jāinterpretē Eiropas Savienības iestāžu vai struktūru tiesību akti LESD 267. panta izpratnē. Iesniedzējtiesa pievienojās šim ieteikumam.

VI. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 27 Gan iesniedzējtiesa, gan Eiropas Savienības tiesa jau ir izskatījusi vairākas lietas saistībā ar misiju *EULEX KOSOVO* vai citām līdzīga veida misijām, ko ir cēlis starptautiskais civilais personāls, kas ir pieņemts darbā šo misiju vajadzībām.
- 28 Tomēr iepriekšējās lietās vēl nav radusies izdevība aplūkot jautājumu par konkrētā šī personāla darba devēja noteikšanu un/vai tā pārstāvību laikposmā pirms šī misija ieguva juridiskas personas statusu, kaut gan šī misija jau bija tiesīga pieņemt darbā personālu uz līguma pamata un iesaistoties misijas vadītājam, kas parakstīja līgumus savā vārdā, un šis personāls jau bija faktiski nodarbināts misijas dienestā.
- 29 Šī konkrētā noteikšana ir absolūti nepieciešama, lai šajā lietā varētu pārbaudīt atsevišķu pret MJ, kā arī pret Eiropas Savienības iestādēm izvirzīto prasījumu pieņemamību un/vai pamatotību, ciktāl tie attiecas uz laikposmu līdz 2014. gada 12. jūnijam.

VII. Prejudiciālais jautājums

- 30 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apstākļus, iesniedzējtiesa uzdod Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

“Vai Padomes Vienotās rīcības 2008/124 (2008. gada 4. februāris) par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā, *EULEX KOSOVO*, pirms tajā tika izdarīti grozījumi ar Padomes Lēmumu 2014/349/KĀDP (2014. gada 12. jūnijs), 8. panta 3. punkts un 10. panta 3. punkts, attiecīgā gadījumā kopsakarā ar citām, iespējams, atbilstošām tiesību normām, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem misijas vadītājam personīgi un tādējādi, ka viņš rīkojas savā vārdā, ir piešķirts starptautiskā civilā personāla, kas tika nodarbināts misijas *EULEX KOSOVO* dienestā laikposmā līdz 2014. gada 12. jūnijam, darba devēja statuss; vai arī, tostarp ņemot vērā Vienotās rīcības 2008/124/KĀDP, pirms tajā tika izdarīti 2014. gada 12. jūnija grozījumi, 8. panta 5. punktu un 9. panta 3. punktu, tie ir jāinterpretē tādējādi, ka darba devēja statuss ir piešķirts Eiropas Savienībai un/vai kādai no Eiropas Savienības

iestādēm, piemēram, Eiropas Komisijai, Eiropas Ārējās darbības dienestam, Eiropas Savienības Padomei vai, iespējams, kādai citai iestādei, kuras vārdā būtu rīkojies misijas vadītājs līdz minētajam datumam atbilstoši pilnvarām, deleģētajām pilnvarām, vai jebkādi citai pārstāvības formai, kura attiecīgā gadījumā tiktu identificēta?”

DARBA VERSIJA